

Aan
Stadsbus Groep Maastricht NV
T.a.v. mr. J Gielen
Postbus 1533
6201 BM Maastricht

Datum Uw kenmerk
Smi02-0411

Onderwerp
Toezicht op naleving artikel 69 Wp2000 door Stadsbus Groep Maastricht NV en dochtermaatschappijen

Geachte heer Gielen,

De Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: NMa) is op grond van artikel 87, vierde lid van de Wet personenvervoer 2000 (hierna: Wp2000) belast met het toezicht op artikel 69, eerste en vijfde lid[1]. Dit toezicht is ondergebracht bij de Vervoerkamer (in oprichting).

In het kader van dit toezicht heeft op 15 maart 2002 een kennismakingsgesprek tussen u en de Vervoerkamer plaatsgevonden. Op 11 april 2002 heeft de NMa Stadsbus Groep Maastricht NV (hierna: SBM-Groep) een brief gestuurd met daarin het verzoek om informatie te verschaffen over de onderneming en de door haar verrichte werkzaamheden. Op 6 juni 2002 is de gevraagde informatie door de NMa ontvangen.

Sinds april 2002 is door de Vervoerkamer onderzoek verricht naar de acht vervoerbedrijven van de gemeenten die in de Memorie van Toelichting bij het voorstel voor de Wp2000 zijn genoemd[2]. Onder meer is bekeken of deze bedrijven gemeentelijke vervoerbedrijven zijn in de zin van artikel 64, tweede of derde lid en in hoeverre deze bedrijven onderworpen zijn aan eerdergenoemd toezicht. Deze brief bevestigt de afronding van dit onderzoek in het geval van SBM-Groep en haar dochtermaatschappijen en bevat de resultaten daarvan.

I. BETROKKEN ONDERNEMINGEN

Op 31 december 1993 is de naamloze vennootschap Stadsbus Maastricht NV opgericht, die zich ten doel stelt om onder meer werkzaam te zijn op het gebied van het openbare en overige (personen)vervoer. Op 4 maart 1996 is de naam gewijzigd in Stadsbus Groep Maastricht NV (SBM-Groep).

SBM-Groep heeft twee dochtermaatschappijen:

- Stadsbus Maastricht BV (hierna: SBM). Deze besloten vennootschap is opgericht op 16 december 1996 en is voor 100% in handen van SBM-Groep. SBM verricht momenteel het openbaar vervoer in de stad Maastricht op basis van een concessie verleend aan SBM door de gemeente Maastricht.

- Stadsbus Maastricht Participaties BV (hierna: SBM-Participaties). Deze besloten vennootschap is opgericht op 15 mei 1995 en is voor 100% in handen van SBM-Groep. SBM-Participaties is de houdster van de aandelen van:

- Limex BV
- Crals Personenvervoer BV
- Samenwerkende Maastrichtse Personenvervoerders BV
- SBM Besloten Vervoer BV
- BSM Voertuigservice BV
- Vervoeronderneming Guus Baggen Limburg BV
- Autoverhuur Guus Baggen Geleen BV
- Eurotax BV

II. WETTELIJK KADER

In artikel 64 staat in welke gevallen een onderneming een gemeentelijk vervoerbedrijf is. Artikel 69 bepaalt vervolgens aan welke regels een gemeentelijk vervoerbedrijf moet voldoen.

In artikel 64 worden zes soorten gemeentelijke vervoerbedrijven beschreven:

- een dienst of bedrijf van een gemeente (tweede lid, onderdeel a)

Uit de opzet van het tweede lid als geheel volgt dat met de termen “dienst of bedrijf van een gemeente” wordt bedoeld op een onderdeel van de gemeente zonder eigen rechtspersoonlijkheid. Dit wordt bevestigd in het Besluit personenvervoer 2000, onder andere in artikel 21 van dit besluit.

- een vervoerder waarvan een gemeente de aandelen, stemrechten of benoemingsrechten bezit (tweede lid, onderdeel b, c en d)

Om precies te zijn: het gaat om vervoerders waarvan een gemeente op 1 januari 1996 de meerderheid van de aandelen in het maatschappelijk kapitaal bezat, over meer dan de helft van de aan aandelen verbonden stemmen beschikte of meer dan de helft van de commissarissen dan wel bestuursleden kon aanstellen.

- een dochtermaatschappij van een gemeentelijk vervoerbedrijf (tweede lid, onderdeel e)

Hier gaat het om een vervoerder waarvan een meerderheid van de aandelen, stemrechten of benoemingsrechten in het bezit is van een (ander) gemeentelijk vervoerbedrijf als bedoeld in de onderdelen a tot en met d.

- een rechtsopvolger van een gemeentelijk vervoerbedrijf (derde lid)

Hier betreft het de rechtsopvolger van een gemeentelijk vervoerbedrijf als bedoeld in het tweede lid, echter alleen voor zover het een concessie (van deze rechtsopvolger) betreft voor het verrichten van openbaar vervoer dat op 1 januari 1999 door het oorspronkelijke vervoerbedrijf werd verricht.

Artikel 69 geeft drie regels waaraan gemeentelijke vervoerbedrijven moeten voldoen:

- Scheidingsplicht (eerste lid)

Een gemeentelijk vervoerbedrijf als bedoeld in artikel 64, tweede lid, onderdelen a tot en met d, mag geen andere werkzaamheden verrichten dan

- openbaar vervoer,

- daarmee in een algemene maatregel van bestuur gelijkgesteld vervoer en

- werkzaamheden die rechtstreeks samenhangen met het verrichten van dit vervoer.

- Bevoordelingsverbod (tweede lid)

Een gemeentelijk vervoerbedrijf mag

- dochtermaatschappijen die zelf ook gemeentelijke vervoerbedrijven zijn (zie onderdeel e van artikel 64, tweede lid)

- zustermaatschappijen die openbaar vervoer, besloten busvervoer of taxivervoer verrichten dan wel werkzaamheden verrichten die daarmee rechtstreeks samenhangen,

niet bevoordelen boven anderen waarmee die vervoerders in concurrentie treden of op andere manieren voordelen toekennen die verder gaan dan in het normaal handelsverkeer gebruikelijk is.

- Jaarlijkse verklaring over naleving bevoordelingsverbod (vijfde lid):

Een gemeentelijk vervoerbedrijf moet jaarlijks een verklaring door een onafhankelijke deskundige (bijvoorbeeld een accountant) laten opmaken, waaruit blijkt of men in het voorafgaande boekjaar voldaan heeft aan het bevoordelingsverbod uit het tweede lid.

Artikel 87, vierde lid regelt de bevoegdheid van de NMa om toezicht te houden op de naleving van artikel 69, eerste en vijfde lid.

III. BEOORDELING SBM-GROEP

In de eerste plaats dient te worden vastgesteld of SBM-Groep een gemeentelijk vervoerbedrijf is in de zin van artikel 64.

- SBM-Groep heeft eigen rechtspersoonlijkheid en is dus geen dienst of bedrijf van een gemeente. SBM-Groep voldoet derhalve niet aan het gestelde in artikel 64, tweede lid, onderdeel a.

- Op 1 januari 1996 was 100% van de aandelen van SBM-Groep in handen van de gemeente Maastricht. Uit de statuten blijkt dat bij dit aandelenbezit ook alle stem- en benoemingsrechten behoren. SBM-Groep is daarmee een gemeentelijk vervoerbedrijf op grond van artikel 64, tweede lid, onderdeel b, c en d.

Nu naar mijn oordeel SBM-Groep een gemeentelijk vervoerbedrijf is in de zin van artikel 64, tweede lid, onderdeel b tot en met d, moet SBM-Groep voldoen aan het gestelde in artikel 69, eerste lid. Dit houdt in dat zij geen andere werkzaamheden mag verrichten dan openbaar vervoer (en werkzaamheden zoals bedoeld in artikel 6, 7 en 8 van het Besluit Personenvervoer 2000) en rechtstreeks samenhangende werkzaamheden.

Echter, volgens de door u aan mij verstrekte gegevens verricht SBM-Groep slechts regiwerkzaamheden in het kader van het Regionet contract en verricht zij geen werkzaamheden als in de voorgaande alinea bedoeld. Blijkens de Memorie van Toelichting[3] is het doel van artikel 69 te voorkomen dat een gemeentelijk vervoerbedrijf haar exclusieve positie op het gebied van openbaar vervoer gebruikt om andere activiteiten te bevoordelen. Aangezien SBM-Groep geen positie heeft op bedoelde markt, is naar mijn oordeel het handhaven van artikel 69 ten aanzien van SBM-Groep voor de NMa niet opportuun.

Wel zal de NMa toezicht blijven houden op naleving van de Mededingingswet door SBM-Groep en haar dochtermaatschappijen.

IV. BEOORDELING SBM

Vervolgens dient te worden beoordeeld of SBM een gemeentelijk vervoerbedrijf is in de zin van artikel 64.

- SBM heeft eigen rechtspersoonlijkheid en is dus geen dienst of bedrijf van een gemeente. SBM voldoet derhalve niet aan het gestelde in artikel 64, tweede lid, onderdeel a.

- Blijkens de wettekst is het criterium of een gemeente op 1 januari 1996 de meerderheid van de aandelen, stemrechten of benoemingsrechten bezat. Aangezien SBM pas op 16 december 1996 is opgericht, kon geen enkele gemeente op 1 januari van dat jaar bedoelde aandelen of rechten in bezit hebben. SBM voldoet derhalve niet aan het gestelde in artikel 64, tweede lid, onderdeel b, c of d.

- De aandelen van SBM zijn volledig in handen van SBM-Groep. Daarmee beschikt SBM-Groep ten aanzien van SBM over de rechten als bedoeld in onderdeel b van het tweede lid van artikel 64. SBM-Groep is een gemeentelijk vervoerbedrijf zoals eerder gesteld. Hieruit volgt dat SBM een gemeentelijk vervoerbedrijf is op grond van artikel 64, tweede lid, onderdeel e[4].

Artikel 69, eerste lid is alleen van toepassing op een gemeentelijk vervoerbedrijf als bedoeld in de onderdelen a tot en met d van het tweede lid van artikel 64. Nu naar mijn oordeel SBM geen gemeentelijk vervoerbedrijf is als bedoeld in die onderdelen, hoeft SBM niet te voldoen aan de scheidingsplicht.

Hieruit volgt dat de NMa geen toezicht zal houden op de naleving van het eerste lid van artikel 69 door SBM. Wellicht ten overvloede wordt vermeld dat SBM wel dient te voldoen aan het gestelde in de overige leden van artikel 69 en dat de NMa zal toezien op het opmaken van de verklaring als bedoeld in het vijfde lid van dat artikel[5].

V. BEOORDELING SBM-PARTICIPATIES

SBM-Participaties is een houdstermaatschappij die voor zover mij bekend geen (andere) vervoersactiviteiten verricht. SBM-Participaties kan daarom niet als vervoerder in de zin van artikel 1, onderdeel k worden beschouwd. Hieruit volgt dat SBM-Participaties geen gemeentelijk vervoerbedrijf op grond van artikel 64, tweede of derde lid kan zijn.

VI. CONCLUSIE

De NMa zal geen toezicht houden op de naleving van artikel 69 Wp2000 door SBM-Groep.

De NMa zal geen toezicht houden op de naleving van artikel 69, eerste lid, Wp2000 door SBM.

Ik heb het Ministerie van Verkeer en Waterstaat inmiddels van bovenstaande op de hoogte gesteld.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer M.L.A. Kouwenhoven (telefoon: 070 – 330 13 09).

Hoogachtend,

A.W. Kist

Directeur-generaal van de Nederlandse Mededingingsautoriteit

---

[1] alle artikelen die in deze brief staan genoemd, hebben betrekking op de Wp2000, tenzij expliciet anders vermeld

[2] kamerstukken II 26 456 nr 3, pag. 20

[3] kamerstukken II 26 456 nr 3, pag. 31-32

[4] Nu vastgesteld is dat SBM een gemeentelijk vervoerbedrijf is op grond van artikel 64, tweede lid, onderdeel e, hoeft niet te worden beoordeeld of SBM voldoet aan het gestelde in artikel 64, derde lid.

[5] Het betreft hier de financiële verhouding tussen SBM en de dochtermaatschappijen van SBM-Groep (inclusief de dochtermaatschappijen van SBM-Participaties).